

GULAG ~~—X—~~ *CZ*

DOPISY

POLITICKÝM VĚZŇŮM

**Návod na psaní dopisů na podporu
nespravedlivě vězněných v Rusku**

DEMOKRACIE

TOTALITA

KDO JSOU SOUČASNÍ POLITIČTÍ VĚZNI V RUSKU

Politické pronásledování má v Rusku hluboké historické kořeny. Represe současnému režimu opět slouží jako nástroj umlčování generující tisíce politických vězňů. Najdeme mezi nimi muže i ženy různého věku, důchodce a nezletilé, obyvatele velkoměst i venkova, zástupce nejrozličnějších profesí od aktivistů a novinářů po podnikatele, kněze nebo ženy v domácnosti. Jejich nenásilný odpor vůči válce proti Ukrajině a současnému ruskému vládnímu zřízení je často vykoupen tvrdými tresty.

V ruských trestaneckých koloniích se nespravedlivě věznění potýkají s fyzickým násilím, odepíráním lékařské péče, uzavíráním na samotku a dalšími formami psychického nátlaku. Některým bývá nařízena neadekvátní psychiatrická léčba a výjimkou není ani stíhání nezletilých.

V Rusku k 11. květnu 2026 čelilo trestnímu stíhání z politických důvodů 4 704 lidí. Z toho bylo 2 136 lidí nespravedlivě zbaveno svobody ve věznicích nebo v psychiatrických léčebnách.

Tato čísla uvádí OVD-Info, jedna z největších ruských nezávislých lidskoprávních organizací (aktualizované počty najdete [ZDE](#)).

Reálný počet pronásledovaných je ale pravděpodobně mnohem vyšší. O jejich osudech často nemáme dostatek informací a můžeme pracovat jen s přibližnými odhady. Zvláště alarmující je pak situace na dočasně okupovaných územích Ukrajiny, kde jsou civilisté často zadržováni v režimu „inkomunikado“, tedy v naprosté izolaci bez kontaktu s okolním světem. Informace o přesných počtech Rusko tají.

V Rusku jsou političtí vězni nejčastěji obviňováni z přípravy teroristického činu, ospravedlňování terorismu, účasti na činnosti teroristické organizace, z výzev k extremismu, vlastizrady nebo špionáže. Mezi další častá obvinění patří šíření údajně nepravdivých informací o ruské armádě nebo její diskreditace, účast na činnosti nežádoucí organizace nebo rehabilitace nacismu.

Vedle odpůrců války a současné ruské vlády jsou v Rusku dlouhodobě pronásledováni také příslušníci nejrozličnějších skupin a menšin. Patří mezi ně například spolupracovníci a podporovatelé opozičních politiků, krymští Tataři, LGBTQ+ aktivisté nebo Svědkové Jehovovi a další.

Je nesmírně důležité, aby člověk, který se ocitne ve vazbě nebo v trestanecké kolonii, věděl, že není sám a že se na něj nezapomnělo. I pro ty, kteří podmínky věznění snášejí relativně dobře, jsou často jedním z nejdůležitějších zdrojů psychické podpory dopisy. Ty jim pomáhají udržovat kontakt s vnějším světem a získat alespoň základní přehled o tom, co se děje za zdmi věznice.

Přinášíme vám proto návod, jak můžete tyto statečné lidi podpořit prostřednictvím dopisu či pohledu poštou nebo online.

Vysvětlivka: Odkazy v textu fungují v online verzi návodu. Jsou doplněny o QR kódy, pomocí kterých budete přesměrováni na příslušné webové stránky s dalšími informacemi v tištěné verzi návodu.

NÁVOD

1| Jak si vybrat adresáta dopisu / pohledu

Seznam politických vězňů, jejichž příběhy monitoruje organizace Gulag.cz, najdete spolu s krátkými medailonky v češtině [ZDE](#). U každého adresáta najdete informaci, zda je mu možno poslat klasický dopis, nebo psát online.

2| V jakém jazyce psát

Dopisy do ruského vězení je možno psát výhradně rusky! Vzkazy v jakémkoliv jiném jazyce budou s největší pravděpodobností zabaveny cenzurou.

Cenzor působí v každé věznici a právě on jako první čte veškerou příchozí i odchozí korespondenci. Má právo z dopisu vyškrtnout některé věty nebo pasáže, případně ho celý zabavit. Při psaní dopisu je proto důležité, aby cenzor mohl porozumět celému textu.

Pokud neovládáte ruský jazyk nebo je pro vás obtížné psát rusky, můžete využít online překladače DeepL, Google Překladač nebo ChatGPT. Text můžete přepsat rukou nebo vytisknout a vložit do obálky.

Pro online komunikaci v ruštině můžete využít web [Prisonmail.online](#) (více níže).

Pro online komunikaci v angličtině můžete využít web projektu [Věstočka](#) (více níže).

Ten provozuje lidskoprávní organizace OVD-Info, která zajišťuje překlad komunikace z anglického do ruského jazyka (a naopak v případě odpovědi).

3| Jak napsat dopis online

U medailonku každého politického vězně, jehož případ monitorujeme v češtině [ZDE](#), je vždy uvedeno, zda je možné mu napsat elektronicky. Pro odeslání dopisu online doporučujeme dvě níže uvedené platformy, které umožňují kontakt i s řadou dalších politických vězňů.

Věstočka – provozuje naše partnerská ruská lidskoprávní organizace OVD-Info.

- Je dostupná v angličtině a ruštině, **psát je také možno v angličtině a v ruštině.**
- Nabízí širší databázi medailonků vězňů v angličtině a ruštině.
- V případě, že dopis napíšete v angličtině, pracovníci OVD-Info zajišťují překlad do ruštiny. Pouze tak může být odeslán přímo do věznice.
- Doporučená maximální délka dopisu je 2 400 znaků i s mezerami.
- Za odeslání není stanoven žádný poplatek, ale zvažte dobrovolný příspěvek (doporučujeme 4 eura).
- Případnou odpověď zpracují pracovníci OVD-Info a zašlou na váš e-mail (pokud byl váš původní dopis napsán anglicky, odpověď v ruštině přeloží do angličtiny).

Prisonmail.online – oficiální platforma zřízená ruským státem pro komunikaci s vězni.

- Je dostupná v angličtině, ruštině, ukrajinštině a uzbečtině, **psát je ale možno pouze v ruštině.**
- Odeslání se hradí platební kartou jako u běžné platby na internetu. Odeslání jedné stránky textu stojí 1,5 USD, stejná částka je účtována za případné obdržení odpovědi. K dopisu lze připojit také jeden obrázek za dalších 1,5 USD. Platby zpracovává banka v Uzbekistánu, proto bude částka stržena v měně UZS. Jedná se o konečné částky, žádné další poplatky si banka nestrhává.
- Platforma je napojena na vybrané věznice, jejichž seznam se postupně rozšiřuje.
- U jednotlivých medailonků politických vězňů na webu Gulag.cz najdete všechny údaje, které je třeba zkopírovat do příslušných políček na platformě Prisonmail.online. Dejte si pozor na překlepy, dopis by jinak nemusel být doručen.
- Po uhrazení obdržíte e-mailem oznámení, že dopis byl odeslán do věznice. O něco později by vám mělo přijít také oznámení, že byl doručen adresátovi.
- Naskenovanou odpověď od politického vězně (pokud vám bude moci odpovědět) následně obdržíte e-mailem. Je však třeba počítat s tím, že půjde o ručně psaný text v ruštině.

4| Jak poslat dopis / pohled klasickou poštou

Dopisy z Evropy putují do Ruska dlouho (klidně i dva měsíce) a jejich cestu v podstatě nelze sledovat. To je jistá nevýhoda klasických dopisů, jejich velkou přidanou hodnotou je však osobnější rozměr korespondence.

Pokud je pro vás obtížné napsat dopis v ruštině rukou, můžete jej jednoduše napsat na PC (třeba s pomocí překladače) a vytisknout.

Dopis nesmí vážit více než 99 gramů. Vše, co je těžší, může být považováno za balíček, kterých mohou vězni dostávat za rok jen omezené množství. Proto důrazně doporučujeme dodržet limit gramáže. Balíky lze odesílat pouze tehdy, máte-li možnost předchozí konzultace s rodinou vězně a jeho právníky.

Je velmi důležité správně uvést adresu příjemce na obálce (v pravém dolním rohu). Adresu stačí napsat v ruštině, přesně v tom formátu, v jakém je uvedena u medailonku konkrétního politického vězně na [našem webu](#). Pouze zemi určení (Rusko) doporučujeme uvést anglicky „RUSSIA“. Vzor správně vyplněné obálky najdete [zde](#).

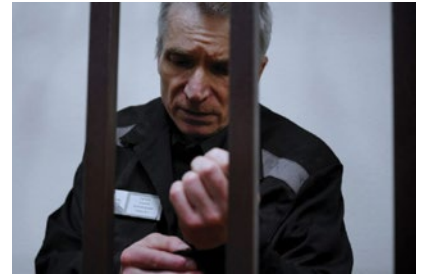

Pokud si nejste jisti, že všechny tyto údaje dokážete v ruštině čitelně přepsat, doporučujeme adresu vytisknout a na obálku ji jednoduše nalepit (do pravého dolního rohu).

Papírový dopis lze odeslat na jakékoliv pobočce pošty jako obyčejnou ekonomickou zásilku. Odeslání doporučených dopisů není vhodné – kvůli každému takovému dopisu jsou vězni předvoláváni vedením věznice, aniž by jim bylo dopředu sděleno, o co konkrétně se jedná. To pro ně může být zbytečně stresující.

5| O čem psát a o čem ne?

Vždy mějte na paměti, že každý váš dopis čte cenzor. Obecně platí, že do vězení nelze psát nic provokativního. Není tedy vhodné otevírat příliš „politická“ témata, například rozebírat detaily války proti Ukrajině nebo tvrdit, že Rusko je agresor. Stejně tak není vhodné jakkoli zmiňovat nic o LGBTQ+ tematice, která je v ruském vězeňském prostředí velmi silně tabuizovaná.

Rozhodně se zdržte komentování jakýchkoliv detailů spojených bezprostředně s trestním stíháním vašeho adresáta.

Nelze vyzývat k porušování zákonů, i kdyby vám současná ruská legislativa připadala nespravedlivá nebo absurdní.

Nedoporučuje se používat hrubá slova ani výrazy v jiných jazycích než v ruštině.

Dopis by neměl být příliš smutný ani sentimentální. Není potřeba vězně litovat ani jim připomínat, v jak obtížné situaci se nacházejí. Vždy ale ocení, když jim jednoduchými slovy vyjádříte podporu a popřejete hodně sil.

Napsat první dopis člověku, kterého vůbec neznáte, je v podstatě podobné, jako kdybyste se s ním seznamovali osobně. Představte se, napište, kdo jste, co děláte a proč mu píšete.

Mějte na paměti, že váš adresát ocení upřímný dialog a také podněty z běžného života, kterému je šedivý svět za zdmi věznice velice vzdálený. Podělte se s ním o to, co vám přináší radost a čemu se věnujete. Napište, jak jste prožili den, povyprávějte o zajímavém společenském zážitku, podělte se o zajímavosti z české kultury a tradic nebo o krásy naší přírody. Vězněný člověk také rozhodně ocení, pokud projevíte zájem o jeho život mimo vězení.

TIPY

- Kromě samotného dopisu lze do obálky vložit prázdné listy papíru a obálky, které mnohdy vězňům chybí pro odpověď. Můžete přidat i kresbu nebo hezkou pohlednici. Pokud chcete, aby vám vězeň odpověděl, přiložte také prázdnou obálku s vaší zpáteční adresou napsanou v pravém dolním rohu.

- Na obálku nemusíte uvádět svou zpáteční adresu, pokud si nepřejete, aby ji viděl cenzor či vedení trestanecké kolonie. Komunikace s vězni v Rusku je ale zatím zcela legální a neměla by pro vás představovat žádné riziko.

- Dopisy ideálně datujte a před odesláním si je pro jistotu ofoťte (kdyby přišla odpověď, tento ofocený původní dopis vám může přijít vhod).

- Do obálky můžete dále vložit také vytištěný dokument „Připomínka pro ruské cenzory“, který najdete úplně dole na [této stránce](#) v sekci „Ke stažení“. Obsahuje několik odstavců z oficiálních ruských právních předpisů, jimiž by se měli řídit zaměstnanci věznic. Připomínají, že lidé ve vězení mají právo přijímat a odesílat dopisy a pohlednice na vlastní náklady v neomezeném počtu. Upozorňují také na povinnost zaměstnanců věznice přeposlat váš dopis do nové věznice v případě, že byl adresát v mezitím odvezen jinam. Pokud se někdo z cenzorů rozhodne tyto předpisy porušit, zřejmě to i přes veškeré „připomínky“ udělá. Přesto není od věci dát najevo, že se v ruské legislativě orientujete.

Pokud se necítíte na psaní delšího textu, můžete poslat třeba jen pohlednici.

- I toto symbolické gesto adresát jistě ocení. Pohledy vnášejí do šedivého vězeňského prostředí pestrost a radost.

- Na [této stránce](#) jsme pro vás připravili několik vzorových vzkazů v ruštině, které můžete opsat. Najdete zde také informace o tom, jak pohlednici správně nadepsat, a další instrukce.

- Hlavní smysl pohlednice je symbolický. Jejím cílem je udělat radost a projevit solidaritu s vězněným člověkem. Odpověď v takovém případě často nepřijde.

ČASTÉ DOTAZY

Klasická pošta, nebo online korespondence?

Záleží především na tom, zda adresáta chcete potěšit spíš „jednorázově“, nebo si s ním chcete dopisovat pravidelně. Pokud máte zájem o dlouhodobý kontakt, je praktičtější zvolit elektronický formát – je rychlejší a spolehlivější. Pravidelná komunikace je ale možná i prostřednictvím klasické pošty, jen je třeba počítat s tím, že celý proces bude trvat déle.

Máte-li o komunikaci s konkrétním vězněm skutečný zájem, můžete obě varianty kombinovat: psát si online a zároveň mu klasickou poštou posílat pohlednice, fotografie nebo třeba čistý papír.

Jak víme, že dopisy do vězení skutečně chodí a mají pro vězněné význam?

To, že ruští političtí vězni skutečně dostávají dopisy z celého světa, včetně České republiky, víme především z vlastní zkušenosti lidí, kteří si s nimi dopisují. Potvrzují to i samotní političtí vězni a jejich blízcí, kteří o významu dopisů mluví například v rozhovorech pro média. Často se pro ně za zdmi věznic stávají jediným zdrojem podpory, naděje, ale také informací o vnějším světě.

O významu dopisů mluví většina politických vězňů i poté, co se dostanou na svobodu. Jako příklad můžeme uvést [tento rozhovor](#), který portál iRozhlas.cz pořídil s novinářkou Alsu Kurmaševou, propuštěnou z ruského vězení v rámci rozsáhlé výměny vězňů mezi Ruskem a Západem v srpnu 2024.

Solidární vzkazy jsou pro vězněné nesmírně důležitou podporou a většinou cítí potřebu za ně poděkovat v odpovědi. Pobyt ve vězení je však spojen s celou řadou omezení, a proto mohou odpovídat s větším zpožděním nebo nemusí odpovědět vůbec. Důvodů mohou mít skutečně velmi mnoho.

Doručení dopisů bohužel jednoznačně zaručit nikdy nelze. Přestože víme, že velké části vězněných korespondence chodí, podmínky v ruském vězení mohou být skutečně nevyzpytatelné.

Dopisy mohou mít ještě jednu důležitou funkci: mohou pomoci snížit riziko fyzického či psychického násilí ze strany vězeňského personálu. Zjednodušeně řečeno, násilí se snáze páchá na lidech, o které se nikdo nezajímá. Bohužel však ani tento princip v ruských věznicích neplatí vždy.

Jak jinak lze ještě podpořit politické vězně v Rusku?

Další možností je poskytnutí finanční pomoci lidskoprávním organizacím, které dlouhodobě podporují politické vězně a jejich rodiny. Z těchto peněz se pak hradí především práce právníků a advokátů, ale také léky a další nezbytná humanitární pomoc. Podpořit velmi často potřebují také rodiny politických vězňů, které mnohdy zůstanou bez příjmu (například jejich rodiče nebo malé děti).

Z konkrétních a spolehlivých sbírek můžeme doporučit:

- [Sbírka projektu „Podpora politických vězňů. Memorial“](#)
- [Sbírka organizace „OVD-Info“](#)
- [Sbírka lidskoprávní iniciativy „First Department“](#)

Děkujeme, že vám osudy nespravedlivě vězněných žen a mužů nejsou lhostejné!

→ V případě dotazů a nejasností napište na adresu alexandra.skorvid@gulag.cz.

www.gulag.cz
